

Tegenwerping 13. Het zou God grote eer geven, en een krachtige bevestiging zijn voor mijn geloof, dat Hij nabij mij is om mij te helpen, en mijn gebeden hoort zodra ik roep.

Antwoord. Neen, maar Zijn eer is, dat gij op Hem wacht tot beproeving van uw geloof, uw lijdzaamheid en uw liefde. Wanneer Hij dit bereikt heeft en eerst bediend is, dan zult gij ook bediend worden, als Hij u zal verlossen. Doch als gij de ere Gods voorwendt, en aanspraak maakt om op uw wenken bediend te worden, dan hebt gij uw eigen gemak op het oog, en dat gij eerst zult bediend worden met een dadelijke verlossing, zonder er over te denken, dat het billijk is, dat Hij eerst bediend wordt.

Het enige voornaamste **gebruik** van dit alles is, dat wij liefderijke, goedertierene gedachten van onze Heere hebben, al antwoordt Hij niet dadelijk. De liefde denkt geen kwaad; veel minder behoort zij kwaad van God te denken. Het geloof moet lang van adem en niet zo spoedig moe zijn, en tot de ouderdom toe blijven geloven en wachten. Wel gaat het allen, die op de Heere wachten. Zij krijgen hun boodschap met veel blijdschap. De duivel neemt de woorden, die Christus tot de ongelovigen spreekt, en zegt: Hij zal niet komen; en zij nemen een verkeerd antwoord van Christus aan. Wat! zal ik nog langer op de Heere wachten? En zo valt hun geloof machteloos neer. Wacht totdat Christus antwoord. Is het geen antwoord van ontferming, blijft wachten, want een beter antwoord zal komen van Christus, Wien, met de Vader en de Heilige Geest, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

DE KERK HAAR HEERE ZOEKENDE

De wachters, die in de stad omgingen vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij, de wachters op de muren namen mijn sluier van mij. Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem, indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde. Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste, o gij schoonste onder de vrouwen? Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste, dat gij ons zo bezworen hebt? Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tien duizend. Hoogl. V: 7—10.

Geliefden in de Heere!

Wij hebben in deze tekst twee dingen. 1. Wat de Kerk overkwam in het zoeken van haar Heere: de wachters gaven haar slagen. 2. Wat tussen haar en haar metgezellinnen werd gesproken. Er is een samenspraak tussen hen. (1) De Kerk Christus op haar begeerte niet vindende, bezweert haar metgezellinnen, dat zij haar zegen en de hartelijke betuiging harer liefde aan Hem zullen overbrengen, wanneer zij Hem mochten ontmoeten (vers 7). (2) Zij, ziende de vurigheid waarmede zij dit hun opdroeg, en niet zo geestelijk gestemd zijnde, als nodig was, antwoorden: Wat is dit voor een uitnemende Liefste? Wat een drukte maakt gij, dat gij ons zo meesterachtig omtrent uw Christus bezweert? Hebt gij een Christus van uw eigen? Van wat maaksel is uw Christus wel, dat gij ons op deze wijze bezweert? De Kerk, dit niet kunnende verdragen (vers 9), dat haar Heere veracht werd, begint Zijn lof nog hoger te doen rijzen, en Hem nog meer te prijzen in al Zijn eigenschappen.

De wachters, die in de stad omgingen, sloegen mij — met hun tong (Jer. XVIII: 18); brachten mij bloedende wonden toe (Luk. XX: 12). Ongetwijfeld vroeg zij aan

de wachters: (evenals in kap. II: 3) „Hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft?” Maar zij weigerden niet alleen het haar te zeggen, doch zij verwondden haar consciëntie met smadelijke woorden, en vervolgden haar. Wij zien hier, dat in het zoeken van een verloren Christus vervolgingen en moeiten ons deel zijn. Ik denk, dat Christus evenals kostbare overzeese waren is. De mensen wagen beide leven en goederen om ze van over de zee te halen. Hij is de Parel, waarvoor de mensen, als zij Die willen kopen, alles moeten verkopen (Matth. XIII : -46). De bloedvloeiende vrouw kreeg menige duw in het gedrang, toen zij door de schare drong om bij Hem te zijn; en de twee blinden, want zij waren beiden blind, werden door de discipelen bestraft. Wij moeten weten, ten eerste, dat de satan ons nooit goedgezind zal zijn als wij tot Christus komen, en daarom beuigt Hij, dat Hij voor ons de wacht aan de poort zal betrekken. Ten tweede, lijden en vervolgingen liggen in de weg tot Christus. Dit zijn nog oude inkomsten, die het huis van Christus toebehoren. Hij leed Zelf eer Hij in de heerlijkheid inging. Zij moeten moed hebben, die Christus zoeken. Zij moeten vastbesloten zijn, in het zoeken van Christus en het belijden van Zijn Naam, vuistslagen, stompen en bloedige wonden te willen oplopen: „Wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.” Dit zal niet veranderd worden. Het kruis ligt op de rug van Christus. Het volgt Hem en komt achter Hem aan. Lijden valt zwaar, en wij willen er gaarne heelhuids af komen; en toch willen wij Christus zoeken en Hem belijden, en bukken om de slag te ontgaan en het kruis van Christus van ons af te schuiven; wij denken langs een andere weg de hemel in te sluipen, en daarom maken de mensen er veel werk van om zo slim mogelijk hun belijdenis te verbergen. Neen, dat is niet eerlijk en rond voor de dag komen, gij moet u vertonen en eerlijk openbaren, en gemerkt worden als iemand, die het Lam volgt overal waar Hij heen gaat.

De *wachters*. De regeerders van Christus zijn somtijds Zijn vervolgers. Schriftgeleerden en Farizeën en hoge-

priesters waren altijd tegen Christus en Zijn discipelen. Paulus werd gewaar, dat de oversten der Joden altijd tegen hem en het Evangelie waren, overal waar zij maar enige macht of gezag hadden. Christus zeide tot Zijn discipelen: (Luk. XXI : 12) „Gij zult getrokken worden voor koningen en stadhouders, om Mijns Naams wille.” De leiders van het volk zijn hun vervolgers geweest: (Ezech. XXXIV : 4) „Gij heerste over hen met strengheid en met hardheid”; (vers 19) „Zij deden het volk eten wat met hun voeten vertreden en drinken wat met hun voeten vermodderd was.”

Doch gij zult zeggen: Aangezien God een zware last op de regeerders heeft gelegd, voornamelijk op de wachters, waarom mag het volk dan niet dezelfde last op hen leggen, waarom mogen wij dan niet onze zielen aan hen opdragen? Neen, maar wij moeten weten, dat God Heere is van het besluit der verwerping, en dat Hij tot Zijn eigen heerlijke einden sommigen overgeeft aan verdorven leraars, en wij zondigen als wij onze consciëntiën aan hun leer verkopen. Doch hier moet iets gezegd worden: (1) voor het volk, en (2) voor de wachters.

1. Iets voor het volk. Hier zijn twee uitersten. Hoogmoed geeft te weinig, en slaafse consciëntiën geven te veel aan de wachters. Laten daarom „de voeten liefelijk zijn dergenen, die het goede verkondigen.” Regeerders zijn voogden over de minderjarige kinderen van Christus. Laten daarom de regeerders al het hunne krijgen, want hoogmoed tegenover hen stuit van hen terug op God, en wanneer hun wetten onrechtvaardig zijn, zijn wij hun verschuldigd, dat wij de majesteit, waardigheid, achting en eer hoog houden, die God hun heeft gegeven. Daarom is het ongeoorloofd de onrechtvaardige wetten zó ongehoorzaam te zijn, dat wij ons tegen de majesteit en het aangezicht der regeerders stellen, aangezien ons geboden wordt de koning te eren (1 Petrus 11 : 17; Pred. X : 20). Zo komt alles hierop neer, dat de verontrusters van de vrede der Kerk of van het gemeenebest worden veroordeeld (Rom XII : 18; Hebr. XII vers 14), en dat het ongeoorloofd is zich tegen het gezag te

verzetten door gehoorzaamheid te weigeren aan de onrechtvaardige besluiten of verordeningen. Doch het is ook ongeoorloofd, dat iemand, die een consciëntie heeft, zo lijdzaam is als een ezel. De mensen staan hier rustig zonder een halster om hun hoofd, terwijl de regeerders een lading drek op hen leggen, en hun beste godsvrucht lost zich hierin op: „God vergeve het onze leraars indien zij ons verkeerd leiden, want wij weten niet beter.” Indien de wachters verbieden of gebiedten, en uw consciëntie op straffe van slagen lasten opleggen, is hij maar een slechte marktbezoeker, die veel voor derzulker deel van hun erfenis zou willen geven. De mensen vergeten, dat wij, wachters, een ledige lepel in de mond van een kind kunnen steken, en roepen: Het kerkbestuur! gezag, gezag! de wet, de wet! alsof de Bijbel al lang geleden verbrand was.

Weet gij niet, dat de wachters in de zaken van Christus wankel kunnen gaan. Ja, de stoel en de kansel kunnen waggelen, en daarom, God sta u bij, indien uw licht uw Schrift is. Ik wil niet veel voor uw geloof geven, want ons geloof is dikwijls de naaste buur van de wereld, en de wereld beneemt het licht. Gaat over zee naar Rome. en leert dit. In de leer van de wet der natuur, van de Godheid, van de twee naturen in Christus, zijn zij voor het grootste gedeelte rechtzinnig, want aan deze waarheid is weinig te verdienen van de vettigheid der wereld. Doch omdat het vagevuur (waarvan een beroemde roomse erkent, dat er in het minst geen schriftuurlijke grond voor te vinden is) in de vette armen van de wereld ligt, winstgevend is, en overvloedig melk geeft, daarom wordt deze kamer in de hel hardnekkig verdedigd, want deze leugen is een schip, dat veel goud aanvoert, en iemand, die op sterven ligt, zal gaarne zijn beurs ledigen om zijn consciëntie te stillen. Wanneer dan ook het gebod der regeerders aan de ene zijde gemak, eer, de wereld en het vette der aarde heeft, en aan de andere zijde niets is dan schade en lijden, dan geeft dat duidelijk genoeg te kennen, dat de zijde der wereld diefstichtig en verdacht is. Dit is maar al te gewoon in regeerders, evenals ook in ons allen van

nature, dat naar de waarheid wordt gevraagd, evenals een speels kind naar zijn boek zoekt, hopende, dat 't het niet zal vinden, en vrezende, dat het vinden van zijn boek hem het verlies van zijn tijdverdrijf zal kosten. -Wanneer de mensen in de vreze Gods naar wijsheid wilden graven meer dan naar goud, zouden zij haar vinden. Maar alsof de mensen geweten hebben, dat hoe minder licht zij hebben, hoe meer valse vrede zij zullen hebben, maken zij zoveel gebruik van de consciëntie als hun past, en meer niet. Wanneer het licht der consciëntie hun te hard schreeuwt, zouden zij wel willen, dat het geen tong had, en in hun hart zijn zij bedroefd over de welbespraakte tong van een verlichte consciëntie.

De wachters op de muren namen mijn sluier van mij.

Zij namen Of de 'sjaal van haar, die haar aangezicht bedekte, Of haar sluier of hoofddekseel, dat haar hoofd dekte, dat zowel een versiersel was (Jes. III : 23) als een teken van onderworpenheid van de vrouw aan haar man (1 Cor. XI : 7). Daar namen zij de sluier van ontuchtige vrouwen weg (Ezech. XXIII : 25), tot een teken, dat zij hoeren waren, terwijl de sluier een teken van zedigheid is. Het is duidelijk, dat de heersers de Kerk van de gehoorzaamheid aan haar Heere af sloegen, en haar een hoer noemden, een ketter en scheurmaker, en haar met een sluier van overleveringen dekten. In de dagen van Salomo maakten de heersers inbreuk op de sluier der vrouw en haar onderwerping aan Christus, dat zij alleen naar haar man mocht luisteren en die alleen gehoorzamen; en zo is dit bij hen weer welvoeglijk en zedigheid, dat zij de arme vrouw de sluier van haar hoofd rukken en haar barrevoets en blootshoofds onder de vijanden zenden, om uitgelachen en bespot te worden. Dit hebben de heersers en de voogden zich aangematigd onder voorgeven, dat zij gehoorzaamheid en onderwerping aan de wachters verschuldigd zijn. Omdat de wachters menen, dat zij in het gebieden niet te veel krijgen (terwijl Christus hen in het gebieden geen ander gezag toekent dan dat van gezonden dienstknechten, die streng gebonden zijn aan een geschreven lastbrief van de Heere),

daarom maken zij een gat in de sluier van de arme vrouw, of zij rukken het deksel van haar hoofd, en doen haar een sluier van menselijke overleveringen aan, een sluier van vijgebladeren, niet een hoofddeksel van het fijne lijnwaad van Christus. Dit is hoogmoed in mensen, die een hoge plaats in de Kerk bekleden, en hoogmoed is een kwade en lastige buurman van Christus. Hoogmoed gaat altijd over de streep; die is niet tevreden met zijn eigen zijde, en meent altijd, dat zijn gebied te eng en te nauw is. Hoogmoed wil over de grens in de omheinde weide van Christus. De wet spreekt een vloek uit over degene, die zijns naasten landpaal verruikt, en zich de voren van Christus toeëigent.

Wachters hebben hier macht en gezag, en het kan niet worden ontkend, dat zij dikwijls zijn als die man, die het haar wegscherende beide in vel en vlees sneed. Wanneer de regeerders het haar afsnijden in de uitoefening van de macht, die Christus hun heeft gegeven, snijden zij maar al te dikwijls in het vel en nemen met hun mes het vlees van Christus mee, als zij zich met het hoofddeksel en de sluier der vrouw bemoeien, die alleen van Zijn stof moet zijn, want het is Zijn koninklijke macht Zijn Kerk te regeren, en haar te kleden, zoals het Hem behaagt. Wanneer de mensen op zich nemen dat te doen, snijden zij in het levend vlees, en daarom had onze Heere goede reden om te zeggen: (Ps. 11 : 19) „Nu dan, gij koningen, handelt verstandiglijk, laat u tuchtigen, gij richters der aarde”; leidt wel, ziet naar uw gereedschap. Doch het kwaad ligt hier, dat eer zulk een lekkere appel is, dat Bileam zich tegen de geest der profetie zal verzetten, al zou het voorschrift in stukken gescheurd worden. Zijn doel te bereiken, en de eerezucht der mensen, en hun onbegrensde trek om een hoge plaats te bezetten en die te houden, heeft dikwijls een groot gat in de kerkmuur gemaakt, en zulk een klap gegeven aan de Geloofsbelijdenis, dat een afgod zo groot als een kerk in het huis van Christus is gekomen. De mensen zouden gaarne de sluier der vrouw in de lengte en de breedte afsnijden om hem zo passend voor de staatkunde te maken als een nauw keurslijf om het lichaam van een

vrouw sluit, totdat het haar pijn doet en zij het zoveel geweld aandoet dat de naad scheurt en losbarst. De sluier der vrouw past het best, wanneer de regeerders toelaten, dat hij in maat, lengte en breedte, juist overeenkomt met de afbeelding, die op de berg getoond is, en de vrouw heeft toe te zien, dat zij zich bij die sluier houdt en geen andere aandoet. Het is beter, dat zij haar voogden verliest, dan haar Man.

Van mij. De Kerk kreeg deze slechte behandeling van de wachters omdat zij haar Heere aan de deur had laten staan. Hierom, omdat (Klaagl. I:8, 10) „Jeruzalem zwaarlijk had gezondigd”. De tegenpartijder heeft zijn hand aan al haar gewenste dingen uitgebreid (en dus ook aan haar sluier); immers heeft zij aangezien, dat de heidenen in haar heiligdom gingen, waarvan Gij geboden had, dat zij in Uw gemeente niet komen zouden.” De Kerk Gods krijgt vleselijke heren om over haar te heersen, en goden van hout en steen, om die te dienen dag en nacht (Jer. XVI : 13) (vers 11) „Omdat uw vaders Mij verlaten hebben, spreekt de Heere, en hebben andere goden nagewandeld, en die gediend, en zich voor die nedergebogen.” Wij kunnen klagen over de afwezigheid van onze Heere, en over Zijn liefdeloosheid, en over wrede wachters, doch daarvan zijn wij alleen de schuld. Wij hebben zelf het water vermodderd, en wij kunnen de schuld op God leggen, dat ons drinken bedorven is. Wilden wij met Christus in vrede samenleven, dan zouden wij ook herders krijgen naar Zijn hart. De mensen, die blinde herders hebben, moesten dan ook liever tegen zichzelf uitschreeuwen, dat zij dwalende schapen zijn, dan tegen hun herders, dat die hen doen dwalen. Een berouwhebbend mens is meer vertoornd op zijn hart, dat er in toestemde om te zondigen, dan op de duivel, die hem tot de zonde verzocht. Er is dikwijls te veel geroep tegen de regeerders, wie het niet altijd gelukt het roer van het schip omzichtig te sturen, en te weinig goddelijke droefheid over onze zonden, die maken, dat „leeuwen en luipaarden waken tegen onze steden” (Jer. V vers 6 en Hosea XIII : 7).

Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem. De Kerk, met veel moeite uit de handen der wachters ontkomen zijnde, en maar weinig troost en een koel onthaal bij hen gevonden hebbende, en geen tijding omtrent haar Liefste, wendt zich nu tot de navolgers en metgezellinnen, en draagt hun op haar Liefste aan te zeggen, dat zij krank is van liefde tot Christus.

Dit leert ons, welke plicht de heiligen elkander schuldig zijn, namelijk: „elkander lief te hebben” (1 Thess. IV : 9); „elkander te leren” (Col. 111 : 16); „elkander alle dagen te vermanen” (Hebr. 111 : 13); „op elkander acht te geven tot opscherping der liefde en der goede werken, en de onderlinge bijeenkomsten niet na te laten” (Hebr. X : 24, 25); „met elkander te spreken wat goed is tot nuttige stichting, opdat daardoor genade ontvangen, die het horen” (Eph. IV : 29); „zijnde ons woord altijd met aangenaamheid, met zout besprengd” (Col. IV : 6) „Dit gebood God: „Zegt tot uw broederen, Ammi; en tot uw zusteren, Ruchama” (Hos. 1 : 12). „Twist met ulieder moeder, twist” (11 : 1). Dit bevel wordt aan een ieder van de gelovigen gegeven, te twisten met de afvalligen van hun tijd. (Mal. 111 : 16) „Alsdan spreken, die de Heere vrezen, een ieder tot zijn naasten: De Heere merkt er toch op, en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven.” Onze Heere heeft zulke hoge gedachten van de aangename en troostelijke samensprekingen der gelovigen, dat Hij er naar luistert, en ze hoort, en in een boek opschrijft. (Zach. VIII vers 21) „En de inwoners der ene stad zullen gaan tot de inwoners der andere, zeggende: Laat ons vlijtig heengaan, om te smeken het aangezicht des Heeren, en om de Heere der heirscharen te zoeken; ik zal ook heengaan.” Dit spreekt en roept luid tot hen, die alle oefening van de dienst en aanbidding Gods binnen de muren der kerk bepalen, die van al hun godsdienst rustdag-godsdienst maken, die de godzaligheid voor de rustdag gebruiken, evenals zij hun zondagse kleren doen. Doch Abraham had godsdienst in zijn huis. Hij leerde zijn kinderen, sprekende daarvan, als hij in zijn huis zat, en als hij op de weg ging;

als hij in de nacht nederlag en als hij in de morgen opstond.

Ook Philemon had een kerk in zijn huis. Zijn niet de leraars Gods uitdelers, of de bezorgers van Zijn huis? en wie weet niet, dat het kan zijn, dat de kinderen niet op de gezette tijd, en in de openbare bediening, het gewone maal kunnen gebruiken; want de werking van het Woord en de werking van de Geest zijn niet altijd aan het uur van de zandloper gebonden, noch is de Geest aan een preekstoel, en een toga, en de mond van een predikant gebonden. Zullen wij denken, dat het in het huis van Christus zo schraal toegaat, en dat Zijn provisiekast zo slecht voorzien is, dat Hij Zijn kinderen niet vergunt, dat zij om vier uur wat te drinken krijgen, of tussentijds wat van hetgeen overgebleven is? Zullen hongerige kinderen niet meer krijgen dan wat in het openbaar in de kerkdiensten wordt opgediend? Neen, onze Heere vergunt Zijn kinderen, dat zij druiven en appelen van de boom des levens mee naar huis nemen en die daar opeten. Vele kolen toch maken een groot vuur, en zo zullen de christenen onderling elkan- ders geheugen opfrissen en hun koude harten verwarmen. Wat de leraars dikwijls in het openbaar niet kunnen doen, zal de Geest Gods met gewone behulpzels thuis doen. Het is meermalen gebeurd, wanneer een voorname dokter iemand had opgegeven, dat een oude vrouw het na hem heeft aangepakt, en de man genezen en volkomen gezond gemaakt heeft. Deze leer moet goed verstaan worden, want die wettigt de conventikelen en onwettige bijeenkomsten niet van Separatisten en Brownisten, die de openbare bijeenkomsten verachten, en in hun huizen een kerkje oprichten. Zij hebben dit van Christus niet geleerd, die de prediking der Farizeeën, die in de stoel van Mozes zaten, met Zijn tegenwoordigheid vereerde, en anderen beval dat ook te doen, al hadden zij zuurdesem in hun leer. Wij zullen nooit een kerk krijgen, die als schoon papier of nieuw fluweel is, zoals de Separatisten en Anabaptisten dit willen. Het is een vreselijke zonde een scheur en een gat te maken in het verborgen lichaam van Christus. Deze plaats zal de conventikelen der Separatisten ook niet van

dienst zijn, want de kerk hier had een openbare bijeenkomst met de wachters, evenals Kap. III: 3. Zij vereerde de openbare middelen zó, dat zij zeide: „Hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft?”

Wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.

Dit is een afgebroken, vurige en hartstochtelijke manier van spreken, waarin zij haar metgezellinnen bezweert, dat zij in haar gebeden tot God haar boodschap en haar hartelijke lof en zegen aan Christus zullen overbrengen, omdat zij Hem voor het ogenblik Zelf niet kan vinden. In verlatenheid is alle spijze zoet voor een hongerige ziel. Toen de Kerk Christus dicht bij haar had, en er slechts een dunne deur tussen Hem en haar was, achtte zij Hem maar weinig, en wilde zij haar voeten niet eens bezoedelen om Hem in te laten. De verzadigde ziel vertreedt het honingzeem. Doch nu zij Christus kwijt was, is haar verlangen zo groot, dat zij al blij is als zij iemand vindt, die Hem de boodschap wil overbrengen hoe hoog zij Hem acht. Honger naar Christus is een welvoorziene dis en een goed feestmaal.

De bevinding kan deze leer bevestigen, want somtijds is een kus van een gemaskerde Christus, die Zijn aangezicht bedekt heeft, een vol maal. Wanneer David thuis is, is de dienst van God en Zijn tabernakel niet zo zoet, hoewel hij er dan de beste plaats in kan krijgen; maar in Psalm LXXXIV benijdt hij met zijn ganse hart de zwaluwen, die daar een plaats vonden om te nestelen, en toen was een psalm hem een aangename spijze. Toen hij zich met Bathseba inliet, leden zowel de tabernakel als de Psalmen koude, die konden voor anker gaan liggen tot het weer hoog water werd. Vergelijkt hier geloof en gevoel met elkander, en gij zult bemerken, dat het gevoel trotser is dan het geloof. Het gevoel wil niets hebben wanneer het geen open deur kan vinden om tot God in te gaan, en het geloof zal tevreden zijn als het maar door het sleutelgat kan kijken, en het halve aangezicht van Christus of een van Zijn rode wangen mag zien. Het gevoel van de Kerk is hierop gezet: (Hoogl. I: 2) „Hij kusse mij met de kussen

Zijns monds.” Het is niet vrij van hoogmoed, dat men met niets minder tevreden is, dan met het aangezicht, de adem en een kus van de Heere. Doch (Luk. VII: 46) een arme vrouw is tevreden met Zijn voeten te kussen. „Zet mij als een zegel op Uw hart”, zegt de Kerk (Hoogl. VIII : 6). Het gevoel wil liefst aan het hoofd van de tafel zitten, en het beste gerecht hebben en met Christus uit dezelfde schotel eten; doch het hongerig geloof van de Cananese vrouw is blij, als het met de honden onder de tafel mag liggen, en de kruimels opeten, die van de tafel vallen. Het gevoel van Thomas heeft niets, tenzij hij Christus ziet, en zijn vinger steekt in het teken der nagelen, en zijn hand steekt in Zijn zijde. De zwakke, hongerige, bloedvloeiende vrouw zal tevreden zijn als zij maar de zoom van Zijn kleed mag aanraken. Het brood van een dienstknecht is een goede spijs voor de thuiskomende verloren zoon. Hij had eens een andere tijd, toen het brood der kinderen hem niet lekker smaakte. Dit bestraft verwende minnaars, die, wanneer zij volle knapzakken, en overvloed van de liefde van Christus en Hem in hun armen hebben, Christus gering gaan achten, en er zich niet voor wachten Hem te vertoornen, en Zijn tegenwoordigheid niet waarderen, omdat het sterke benen moeten zijn, die de weelde kunnen dragen. Zulke bedorven kinderen in een wereld van overvloed laten de goede spijs der wijsheid bederven en zuur worden. En wanneer die tijd voorbij is zouden zij blij zijn, als zij de broodplank van Christus mochten aflikken. O, nederige honger zal hoge gedachten hebben van een halve glimlach en een halve kus van Christus. En dat wel om deze redenen:

1. Verlating en afwezigheid van Christus is een grote gesel voor hoogmoed en zekerheid. Wanneer wij Christus naar wens hebben, met toegang, nabijheid, gevoel en vrijheid, worden wij eer wij het gewaarworden dartzel en zeker, en wij gaan Christus' lieve woorden en Zijn lieflijk kloppen licht achten. Zo is het hier. Bedelaars kunnen geen weelde verdragen, Christus' heerszuchtige bedelaars, Zijn geheel bedorven en dwaze deugnieten, vinden dan de grond van

hun aanmatiging. En omdat gij te verzadigd zijt, en niet goed weet waarvoor gij de bron nodig hebt, zolang zij niet opdroogt, is het de wijsheid van Christus, dat Hij u in een schrale wei doet lopen, en u naar die halve toeknikjes doet uitzien, die gij tevoren zo licht geacht hebt, en dat gij met graagte de afval van het vorige jaar opeet en blij bent met Christus' beschimmeld brood.

2. Nederigheid is nooit doorvoed en vet zolang het gevoel niet zwak en mager wordt, en dan, wanneer het gevoel zwak en mager is en van honger schijnt te zullen sterven, krijgt de geestelijke ootmoedigheid, om zo te zeggen, weer frisse wangen en wordt vet onder de verlating, dewijl honger de mond wijd doet openen; dan komt Davids: „Hoelang, Heere”? (Ps. V).

Ik ben krank van liefde, of zoals het Hebreeuws ook kan worden overgezet: „ik ben zwak door de liefde”; dat is, door het gevoel van de toorn en de vloek van het land, en het gemis van het gevoel Zijner vergevende liefde. Ik ben krank door het verlangen naar verzoening en vergeving; zoals dat in Jes. XXXIII: 24 wordt verklaard: „En geen inwoner zal zeggen, ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.” Zo komt het ook voor in Hoogl. 11 :5 en in Math. IX: 12: „Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.” Hij bedoelt ziek naar de Zaligmaker, de Medicijnmeester Christus. **Zo** ook (Ps. CIII : 2, 3) „Looft de Heere mijn ziel, Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest.” Dit is haar bedroefde consciëntie, die zegt: Ik heb smart, ik heb koorts, de gezondheid, de gesteldheid, het gestel van het leven mijner ziel is in de war, omdat ik Jezus mis. Om goed te vatten wat de Kerk nu scheelt, moeten wij weten, dat het niet de spijselziekte der kinderen, noch lusteloosheid is, waaraan de Kerk lijdt, want in deze krankheid is pijn en droefheid: (Ps. XLII: 2, 3) „Mijn ziel hijgt naar u, o God. Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?” „Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven

des Heeren; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God." Wanneer het hart hijgt, en het vlees een mond heeft om te roepen is David niet op zijn gemak.

Het is met het verlangen der heiligen naar Christus evenals met een vrouw wier man lang op zee geweest is; ieder schip, dat zij ziet, maakt haar beide blij en bedroefd, want de uitgestelde hoop breekt de beenderen. Het eerste gezicht is half blijdschap, doch met pijn vermengd, en wanneer al de passagiers aan land zijn en haar man er niet bij is, dan breekt haar hart. Telkens wanneer op de deur geklopt wordt, maakt dat haar blij en droevig; wanneer zij ziet, dat het een ander is, zucht zij en zegt: „Helaas! het is mijn liefste niet." In die krankheid naar de Zaligmaker wacht de ziel in Woord en Sacrament op Christus. Wanneer Hij het niet is, o! dat doet haar hart pijn: Ik miste Hem, en ik vond Hem niet. Ten tweede: Evenals in andere krankheid zo is het ook hier, spijs en drank doen de zieke weinig goed, en slapen kan hij niet. De zieke denkt niet over slaap, Zijn afwezigheid houdt hem wakende. Het Woord, de sacramenten, lezen, bidden, **samen**spreking, niets smaakt hem. Zij voeden niet. De ziel is ziekelijk en krank, zolang niet Christus **Zelf** komt, met een teug bronwater uit de fontein, die voortkomt uit het heiligdom, van onder de troon Gods en des Lams (Openb. XXII : 1). De arme ziel krijgt door de liefdekoorts nooit een weldadige verkoeling. Ten derde: In deze krankheid is vrees voor toorn een vuur in de ziel, en een soort van ongelooft en vrees, dat Hij niet zal komen, want voor honger valt het zwaar te geloven. Wanneer honger en geloof samengaan is honger het vlugst ter been en loopt het geloof voorbij. Toen de oude Jacob hoorde, dat zijn zoon Jozef nog leefde, kon hij het niet geloven, want zijn hart bezweek. (Gen. XLV : 26). Toch wilde hij gaarne, dat het waar was, maar het verlangen deed hem zijn mond zo wijd opendoen en zich zo inspannen, dat zijn geloof de kramp kreeg. Het is zoals wij zeggen: Wat een goede tijding! Helaas! Ik vrees, dat het niet waar is. Zeg dan ook tot een kranke ziel, die brandt onder de toorn Gods: „Wees

blij, Christus komt”; zij zal u met tranen en de dood in de ogen, en een onverzadelijke begeerte aanzien, waaruit spreekt: „Helaas! ik vrees, dat Hij het niet is; ik zou zo gaarne willen, dat Hij kwam; maar ik kan het niet geloven. Vrees vervult mijn hart, en die vrees is een koortspijn.”

Doch gij zult misschien zeggen: Is dat geen gevaarlijke toestand, dat men zó ziek is?

Antwoord. Wij mogen hier zeggen wat Christus in een andere zin zeide: „Deze krankheid is niet tot de dood, maar tot heerlijkheid Gods”; want er zijn hier sprekende en roepende levenstekenen.

Ten eerste: Deze ziekte heeft een schone en lange nasleep: zij haalt Christus uit de hemel naar de zijde van de ‘arme ziel, die Christus-ziek is. Christus komt altijd om de koorts af te koelen. Ja, Hij is daar altijd in huis, of de persoon, die de koorts heeft, het weet of niet; Hij zit aan het bed van de kranke om poeders en drankjes voor haar klaar te maken. Hij ziet toe. Haar kermen en haar zuchten gaat over mijn liefste Christus, mijn lieve Man, en Zijn kermen en zuchten, al wordt het door haar niet gehoord, beantwoord het haar achter het gordijn: „O! mijn lieve Bruid, de vrouw des Lams.

Ten tweede: Hier is nog een ander goed teken, een liefelijke ongeduldigheid in deze liefdekrankheid. Ieder uur, dat Christus afwezig is, is een dag, elke dag een jaar. O! zegt de ziel, „Hebt gij Hem gezien? O! wat vertoeft Hij lang, wat gaat Hij langzaam. O! mijn Liefste, loop, word Gij gelijk een ree, of een welp der herten op de bergen.”

Ten derde: Dit ene teken van een Zaligmaker-koorts is er ook, dat er een dodelijke droefheid is totdat Hij wederkomt. De vreugdeharp is opgeborgen en aan de wilgen gehangen totdat Christus komt en haar stemt.

Ten vierde: Al deze tijd brandt het hart van liefde tot Christus, en Zijn afwezigheid werkt als een blaasbalg, die het vuur harder doet branden.

Ten vijfde: Het bijzonder overwegende kenmerk, dat bewijst, dat het goed zal aflopen, is een honger en dorst naar Christus, en wel een sterk werkende honger, een

honger, die handen en voeten heeft, en dat is het enige uitgelezen levensteken.

Hier kan aangaande deze krankheid een vraag gesteld worden. Dat hier een hart is, dat bezwijkt van honger naar Christus, wordt door Christus als een kenmerk gesteld van dezulken, die God zal verzadigen (Matth. V : 6); doch de hongerige ziel wil dit kenmerk niet aannemen, want omdat zij dit kenmerk van honger heeft, redeneert zij, dat eerder het tegengestelde waar is, en zou zij daarom niet een van Gods kinderen zijn?

Antwoord. Omdat zeer hevige honger het zo gaarne zou geloven, dat Christus zal komen, betwijfelt zij het, zoals tevoren reeds gezegd is, juist wegens de begeerte, dat het waar mocht zijn.

Ten tweede. Honger is nauw verwant aan gemis, en is uit zijn eigen natuur een leegstaand ding, en daarop denkt de ziel, dat zij alles mist.

Ten derde. God beschikt het zo, omdat de mens honger is gegeven, opdat hij er niet bij zou rusten, maar spijze zoeken. Hier kunnen wij leren hoe wij onze begeerten moeten spenen, namelijk door ze in liefdekrankheid naar Christus te doen uitgaan. Indien in onze tijd de pols van vele zielen gevoeld werd, zou het blijken, dat zij niet krank van liefde, maar ziek van begeerlijkheid zijn. Sommigen zijn, helaas! ziek, om de wijngaard huns naasten; anderen lijden aan de krankheid van Haman, nadat hij Mordechai door de straten had geleid; hij had hoogheidsziekte, omdat zijn eer een brandwond had gekregen. Deze eeuw is vol van zieke mensen, koortsen zijn algemeen heersend, ieder-een jaagt naar deze wereld.

Indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? De Kerk moet Christus vinden eer zij Hem iets kan aanzeggen. Het is alleen een gevonden Christus tot wie wij moeten bidden. Indien wij Hem niet zoeken en Hem aantreffen waar Hij is, kunnen wij niet tot Hem bidden. Dit veroordeelt hen, die over Christus spreken en Hem nooit vinden. Zij bidden en spreken tot Christus, en zij ontmoeten Hem nooit. Dat moeten dan wel stomme gebeden zijn,

en dat zijn het ook. Wanneer de mensen in het geheel geen toegang krijgen, slaan zij met hun gebeden als maar in de lucht. Hij, die enigermate bidt, moet tot in de audiëntiezaal van de Koning en aan de voeten van de staatsiestoel van Koning Jezus komen: (Rom. V : 2) „Door welke wij ook de toeleiding (Eng. *Overz.* de toegang) hebben tot deze genade in welke wij staan.”

Tegenwerping. *O!* ik bid dikwijls, en ik denk, dat ik Hem niet heb gevonden. Zijn al die gebeden dan verloren?

Antwoord. Allen vinden Christus niet in een gelijke mate, doch klein geloof is ook geloof, en ieder gewicht aan goud is goud, een greintje zowel als een berg van goud.

Ten tweede. Indien gij in het gebed uzelf hebt gevonden, zult gij Hem misschien ook spoedig vinden. Indien gij onder het bidden maar het gevoel krijgt van een paar blinde ogen en een dood hart, is het een trap van Hem te vinden.

Ten derde. Gij moet weten, dat er drie trappen zijn van hen, die Christus vinden. 1e. Uw Heere geeft u somtijds slechts de verwelcoming van een bedelaar, een gesloten deur, en vrijheid om uw mond aan het sleutelgat van het slot van Christus te zetten en daardoor te roepen, opdat gij Hem vindt, terwijl gij niets anders vindt dan het sleutelgat van het slot van Christus. 2e. Somtijds wordt de deur half opengedaan, hoewel uw zwakke armen de deur niet tot de muur toe kunnen opendoen; dit is meer dan het eerste, en hier liggen zij te jammeren en te worstelen aan Zijn deur met enige mate van beweging en vrijheid, maar met een ongelovig hart. 3e. Somtijds vindt gij de deur geheel voor u openstaan, en uw Bruidegom drukt u hartelijk in Zijn armen, hetwelk mogelijk een gemeenschappelijk feestmaal is.

Deze allen vinden Hem. Wacht u echter voor fatsoenlijke en dode gebeden, die uit gewoonte worden gedaan en niet uit behoefte. Een van de kenmerken daarvan is, dat de mensen hun behoeften aan Christus bekend maken zonder ooit te vragen of het verhoord is of niet. Geeft dan voordat gij weg gaat nog eerst een luide en laatste klop, en

bildt altijd zo, dat gij ernstig aandringt op een dadelijk antwoord op uw verzoek.

Tegenwerping. Wanneer ik Christus niet kan vinden, is het dan niet beter, dat ik wegblijf, en niet meer bid voordat ik Hem vind.

Antwoord. Dit is een diepte des satans, dat sommigen niet tot Christus willen komen, voordat zij zo ondersteund worden, dat alles als van een leien dakje gaat. Neen, het is het beste, dat men tot Christus gaat met haveloze en gescheurde kleren. Waar nood is schaamt men zich niet. Jonge kinderen verscheuren twee of drie boeken voordat zij er één leren. Verspilt liever een paar gebeden en doe het lomp en onhandig, dan dat gij u door de duivel laat bedriegen om te wachten totdat uw hart goed gesteld is. Neen, iemand, die koud is, moet gaan lopen en in beweging blijven tot dat hij warm wordt. Het gebed is als Gods vijl om een roestig hart in beweging te brengen; blazen doet een gedoofd vuur weer ontbranden, en door de nieuwe geboorte weer in beweging te brengen, te doen werken, en op te wekken, zal het hart warm worden. Op te houden met bidden totdat het hart zegt: „Nu ben ik er klaar voor, Heere”, is de weg om te verliezen wat gij hebt, maar niet om meer te vinden. Zet u aan het werk, al is het zwak. Als er iets van het uwe en iets van Christus bij is, zal Hij het Zijne aannemen, en het uwe om niet en ten volle vergeven.

Indien gij mijn Liefste vindt. Dan is Christus, in het gevoel der Kerk, zoek en verloren, doch niettegenstaande dat is Hij haar Liefste, evenals in vers 1: Christus staat buiten aan de verkeerde kant van de deur, maar Hij is toch haar Liefste. Neen, het verbond staat vast, al waart gij in de hel, en Hij in de hemel aan de rechterhand des Vaders, toch is Hij mijn Heere en mijn God. Wij zien hier, dat het gemis van het dadelijk bezit van Christus de heiligen niet van hun recht en aanspraak op Hem berooft. Iemand, die jaar en dag tegen onze koning in opstand is verliest zijn inkomen uit zijn bezitting, doch de erve is van hem en zijn erfgenamen. Hij verliest het gebruik maar niet het

bezit. Als een edelman drie huizen heeft om te bewonen, en de koning hem wegens zijn kwaad in een daarvan opsluit, dan maakt zijn opsluiting wel, dat hij het gebruik van de beide andere verbeurt, maar zijn recht blijft. Juist zo gaat het met de heiligen. Wanneer zij door Christus wegens de een of andere zonde uitgestoten zijn, verliezen zij dikwijls een inkomen van geestelijke blijdschap en vertroosting, en zo zijn zij door Christus opgesloten opstandelingen, en zij verliezen blijdschap, vertroosting, toegang, opening, gevoel en liefdeblikken. Hoewel Christus hun bezitting in pand heeft genomen, zodat zij de inkomsten van Zijn gevoelige tegenwoordigheid moeten missen, nochtans zal het geloof Hem al die tijd niet verloochenen. Zij zullen zeggen: Mijn Heere, mijn Zaligmaker, mijn Liefste: (Jes. XLIX : 14) Doch Sion zegt: Mijn Heere heeft mij verlaten." Wel, Sion, denk daarover na!

„Uw God”, en toch heeft Hij u verlaten, die uw God en niet uw God is. Uw eigen mond maakt u tot een leugenaar. Doch hier onder de verbeuring is zijn recht buiten werking. (Jona II : 4) „Ik zeide: ik ben uitgestoten van voor Uw ogen.” Ik zeide; welke ik? „Ik, die omzwervende, dromende Jona, zeide.” God zei het niet, want Jona’s recht en aanspraak op God stond nog. Het zijn dan ook dwazen, die al de rechten op hun zaligheid aan een gevoelde tegenwoordigheid hangen, dat is een losse, verrotte pen. Geld, dat bij een bank uitgezet is, is het eigendom van de man, al is het niet in zijn kast. Christus is soms voor de heiligen als uitgeleend geld, maar Hij is dan toch de uwe. Gij ziet, dat de oven voor u wordt klaargemaakt, en bevindende, dat Christus achter de muur is, leert gij *zwemmen*, al is er geen voorraad gevoel bij de hand om het hoofd boven te houden. Verwende kinderen, gij moet leren alleen te lopen, al loopt uw vriendelijke Oppasser Jezus niet achter u, om u aan beide schouders vast te houden. Indien gij dit kunt doen en uw verzekerdheid bewaren, al waren hel en toorn in de schaal van uw hart, dan zijn nochtans Christus en de hemel in het dooier.

Wat is uw Liefste meer dan een andere Liefste? De met-

gezellinnen der Kerk, nog al wat vleselijk zijnde, en niet zo goed bekend met de liefdekrankheid als de Bruid, geven haar een pijnlijke teleurstelling, want de Kerk sprak er met gevoel en hartelijk over toen zij haar bezwoer aangaande haar Liefste. Daarom herhalen de metgezellinnen der Kerk de vraag, en zeggen: „Hebt gij een Liefste naar de laatste smaak? Waarom is uw Christus meer dan andere **Christussen**? Er wordt een ongewone grote drukte gemaakt van uw Liefste. Waartoe is dit alles nodig? Gij zijt wonderlijk heetgebakerd, dat gij met zulke bezweringen en bevelen komt. Gij moet niet al te fijn zijn, wees als uw burens en anderen. Uw naaste gelijk in heiligheid is zeer goed.” Wij zien hier, dat wij in zoverre wij vleselijk zijn, geen vurigheid en ijver in de godsdienst kunnen verdragen. Wij houden steeds van een gematigdheid in de dingen Gods. Er is geen twijfel aan of de oude wereld hield Noach voor al te heilig en rechtvaardig. Hij wil een groot schip maken op het land, ver van de zee af, en dat de gehele wereld, behalve hij en nog zeven anderen, om de zonde zal verdrinken. Er is niemand in de wereld Noach gelijk; hij meent, dat hij het alleen weet. Gij weet wat Jerobeam **zeide**, toen hij twee gouden kalveren had gemaakt: (1 Kon. XII: 28) „**Het is ulieden** te veel om op te gaan naar Jeruzalem om te aanbidden. Ziet uw goden, o Israëel, die u uit Egypteland opgebracht hebben.” Hij wilde zeggen: „**Het kan niet ontkend worden**, dat het Gods wet is, op te gaan naar Jeruzalem om te aanbidden, doch met alle respect voor Zijn wijsheid, het is een bekrompen wet, het is te veel en meer dan nodig is. Ik twijfel er niet aan, dat het onverschillig is in welke plaats God wordt aangebeden. Daarom is het niet goed zo vurig te zijn en een zware last op het volk te leggen, en onszelf de moeite aan te doen, om de jonge kinderen van het mannelijk geslacht driemaal per jaar mee te nemen naar Jeruzalem.” Daarom maakte Jerobeam in de verlating de buikriem wat lossere.

Er is nu iets in de godsdienst, dat zij takt of een wijze gematigdheid noemen. Dit is de enige veilige weg. Als koude, slimme, omzichtige mensen u voorgaan, en gij volgt

ze en danst naar hun pijpen, dat is nu secuur werk. „Hij heeft zijn ouderdom, vraagt het hemzelf,” zeiden de ouders van de blindgeborene. Zij meenden, dat de oversten hun takt door een vraag om hen te verzoeken bemoeilijkten, en daarom wilden zij er niet over spreken, voordat het hun gevraagd werd. Ik heb Christus lief, zei de middenman of de man, die op twee gedachten hinkte, maar ik wil mijn godsdienst niet rondbazuinen; zij zullen nooit weten aan welke kant ik sta. Foei! foei! dat de mensen in deze eeuw wijs waren. Ik hoop, dat ik een even goede Protestant ben als iemand hunner. Ik heb ook een ziel te bewaren, doch ik kan die al te grote preciesheid niet dulden, dat de **mensen** over een strohalm struikelen, en zulke kieskeurige magen hebben, en dat zij niet evenals hun burens en anderen willen doen, vergeten hebbende wat over het algemeen gezegd wordt: „Al te heilig werd opgehangen.” Ik houd er niet van, dat de mensen zo nauw van consciëntie zijn. Een consciëntie van fijn linnen en batist is nergens goed voor, want de draad zal spoedig breken. Het is goed, dat men heilig is, maar niet al te heilig. Men kan niet anders denken, of zulke mensen, die deze weg bewandelen en leven zoals zij spreken, geloven, dat Gods wet een te hoog gestemde luit is, en daarom laten zij de snaar door gematigdheid verslappen. Wanneer David zegt: (Ps. XVI : 4) „Ik zal hun drankofferen van bloed niet offeren, en hun namen op mijn lippen niet nemen,” dan zouden zulke mensen oordelen, dat David overdreven precies met zijn lippen was, dat hij de naam van een afgod niet wilde noemen. Deze middenweg keurde Christus af. De mensen meenden naar de hemel te kunnen gaan, zonder dat het nodig was zo heilig te zijn als de Farizeën en Schriftgeleerden. Maar Christus zeide: „Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij als der Schriftgeleerden en der Farizeën, zult gij het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.”

De mensen zijn zover gegaan, dat godloochenaars deze weg zijn ingeslagen, dat zij menen, dat niet te vloeken, niet te drinken, en niet met de tijd mee te doen om in slaapkamers en ontuchtigheden te wandelen, al te precies is.

Ik wenste wel, dat de mensen van het tegengestelde overreed waren, en dit wisten, dat de enge weg van Christus naar de hemel is, dat zij Of haastig en met alle spoed naar de hemel gaan, of dat zij anders niet vóór de nacht zullen binnenkomen; kiest nu zelf maar. De oude sukkeldraf, de oude middenkoers, zal het niet doen. Daarom is het geen wonder, dat deze wereld denkt, dat de heiligen een andere liefste hebben dan de overige mensen. Het is bekend, dat onze godgeleerden in zaken van het geloof geen hoge gedachten hebben over hetgeen de roomsen zeggen, hoe geleerd en hoe heilig zij zich anders mogen voordoen, en wij horen dit dagelijks: „Anderen hebben evengoed een ziel te behouden als gij.” Wat dan? Moet niet iedereen hier zijn eigen herder wezen? De mensen menen, dat zij met een hamerslag een mens morsdood geslagen hebben. En toch is alles wat zij gezegd hebben niet beter dan een verrotte bewijsgrond uit uitnemende redeneerkunst, die niet zeker is op het land en zeer gevaarlijk op de zee. Laat de stuurman tot de passagiers zeggen: Een betere zeeman dan zelfs ik was, of zal zijn, en die het leven, de goederen en zijn schip liefhad, evenzeer als wij, is op gindse rots verzeild geraakt. Komt, ik zal mijn kundigheid eens beproeven **om** het hem na te doen. Is dat geen ongelukkige **zeemans** redeneerkunde? Wanneer dan ook de consciëntie in de zaken Gods op eens anders kompas vaart, moet zij wel in gevaar zijn. Het zou beter zijn dat men naar de waarheid vroeg; de waarheid kan niet in de modder blijven steken maar de mensen wel.

Meer dan een andere. Dat de metgezellinnen der Kerk deze vraag stellen: „Wat is uw Liefste meer dan een andere Liefste? toont, dat zij niet zo goed met Christus bekend waren, noch met de aanvallen van de geestelijke koortsen wegens een afwezige Christus. De Heere heeft kinderen in Zijn huis, en de kinderen van Christus moeten kruipen voordat zij lopen. Allen, die binnen de Kerk zijn, hebben niet een zelfde bevinding van Christus. De Schrift spreekt van vaders, jongelingen en kinderen (1 Joh. II: 13). Er kunnen twee kinderen van een en dezelfde vader zijn, een

van dertien jaar en het andere een zuigeling, die nog niet kan spreken, staan noch gaan.

Het gebruik hiervan is, dat de ouden de jongeren en zwakkeren in hun zwakheden moeten dragen, en de apostel wil (Gal. VI : 1), dat als een zwakke valt en zijn been breekt, zij die geestelijk zijn het gebroken been weer met de geest der zachtmoedigheid in het lid zullen zetten. De liefde moet zacht en teer verbinden. Spalkt de gebroken beenderen. Wie gedragen zich hierin zodanig, dat zij zich aan deze regel houden?

Ten eerste. De eigenzinnige en trotse Farizeër moet in zijn stijfhoofdigheid niet gedragen worden. Niemand is verschuldigd om de etterzweren van zijn naaste af te likken.

Ten tweede. Het is overijling, als men een venster in iemands ziel openbreekt en dadelijk op zijn consciëntie aanvliegt. Laat God daar als Rechter zitten.

Ten derde. In kerkelijke geschillen, in een groot bos van verscheidene geschillen over geloofszaken, moeten wij met omzichtigheid voorbij de doornstruiken gaan, en zó met mensen, die met ons een en dezelfde God belijden, omgaan, al is het, dat zij in sommige punten der waarheid dwalen, dat wij medelijden met hen betonen. Weet, dat Christus niemand naar de hel zal zenden wegens dwalingen die uit blote zwakheid voortvloeien.

Ten vierde. Wij moeten evengoed zien naar hetgeen de mensen hebben, als naar wat zij missen. Wij zijn altijd geneigd naar de blinde en bloederige zijde van een mens te zien, en datgene waarin zij duister zijn. De mensen moesten zeggen: Keert het blad eens om, en beziet ook de heldere en verlichte zijde van de mens. Wij zijn evenals de vlieg, die niet tegelijk op de ganse huid kan zitten; doch wij vallen met de ogen, de reuk en de tong terstond op de zere plekken aan.

Ten vijfde. Wanneer het goddeloze mensen zijn, dan moeten wij niet alleen bezien wat zij missen, maar ook wat de genade Gods hun misschien nog kan geven. Wie weet of een vis, die heden in de zee speelt, niet bestemd is om morgen aan de haak van Christus gevangen te worden.

Ten zesde. Een misslag, die ons allen gemeen is, is, dat wij wel zieke, maar niet zondige mensen, met medelijden beschouwen. Christus weende over Jeruzalem, en toch doodden zij Hem. Samuël weende over Saul en benijdde hem niet, hoewel Saul zich in zijn ambt indrong. Medelijden inplaats van afgunst, dankbaarheid voor wat God ons heeft gegeven, een vernederende vrees voor wat de rechtvaardigheid hun heeft onthouden, zou onze geest omwenden, indien wij de zaak recht beschouwden.

Ten zevende. De rechter, die niet door en door goddeloos is, maakt aanspraak op het grootste deel van de liefde en vriendelijkheid van elke onderdaan. Gij bast tegen hem en slaat hem met uw tong, maar gij beseft er weinig van, dat hij aan de windzijde van een berg zit. Vier verzoeken overvallen hem dagelijks uit alle vier de luchtstreken. Gij staat aan het strand en hij is op de onstuimige zee; en dit is een van de kwaden van Salomo, terwijl de arme zich in zijn hutje kan neerleggen. Onder David en Salomo klonk de muziek niet onaangenaam in de oren van alle mensen. Vele ogen zijn op de regering geslagen, en voor velen schijnt zij niet recht te handelen; maar de mensen zijn geneigd de overheid meer te veroordelen dan zacht te beoordelen.

Ten achtste. Alle mensen hebben gebreken en dingen, die zij missen, maar dit is de zaak. Sommigen hebben een kromme teen, en toch wordt het niet gezien; anderen hebben een kromme neus en dat ziet men spoedig; omdat sommige de vlek op hun gezicht hebben wordt het spoedig gezien en spuwt men op hen. Gij hebt deernis met uw kromme teen, en ergert u over de kromme neus van uw broeder. Gij beklagt uzelf en wilt, dat uw huisgenoten al uw zweren likken. Bewijs liefdadigheid en liefde aan anderen, en zend er wat van uit om liefde en medelijden met anderen te betonen, en dat des te meer als het vuur diep onder de as ligt. Als iemand goed goud is zult gij hem dan wegwerpen omdat hij een paar greintjes te licht is, òf omdat het stempel van zijn Koning aan de rand afgesneden is en er een halve letter aan ontbreekt? Christus

zal de schade betalen, en hem in Zijn schatkamer nemen, die gij uit uw hart hebt geworpen. Wacht u daarvoor, dat gij niet uitwerpt, wat God tot Zich neemt; men moet daarvoor vrezen. In één woord, aangezien er zwakken en sterken in een Kerk zijn, moest iedereen een rug en een zadel gereed hebben, om zijn broeder in liefde over het water te dragen. Onze Heere Jezus zal een gekroocht rietje niet wegwerpen, of een arm, zwak kind van Zijn geslacht en bloed niet afwijzen, omdat het een weinig krom is, of mank gaat. Wij moeten nooit iemand wegwerpen dan in liefde. Wacht, hebt deernis, helpt, en zijt dankbaar voor wat de Heere ons heeft gegeven.

Dat gij ons zo bezworen hebt. De bezweringen der Kerk, die krank is van liefde, zijn voor natuurlijk gezinde dochters van Jeruzalem, alsof het vreemde dingen en wonderen zijn. O wat bedoelt die vrouw, zeggen zij, dat zij zo vurig als met kanongebulder komt? Wij hebben tevoren veel heilige mensen gezien, maar nooit hebben wij haars gelijke gezien, die met bezweringen en eden komt, om ons te gebiedten voor haar tot Christus te spreken. Wij zien hier, dat wij, in zoverre wij vleselijk zijn, onwetend zijn van de ware wijsheid Gods en van de weg Gods waarin Hij Zijn kinderen bezoekt met geestelijke liefde en koorts. Paulus moest van Festus horen: „Uw grote geleerdheid brengt u tot razernij.” En zo handelden zij ook met Christus. „Velen van hen zeiden: „Hij heeft de duivel en is uitzinnig; wat hoort gij Hem?” (1 Cor. 1 : 25) „Maar de dwaasheid Gods is wijzer dan de mensen” (Eng. Overz.). Datgene wat de mensen dwaasheid en uitzinnigheid in God noemen, is wijsheid, die alle aardse wijsheid te boven gaat, en zij houden Gods heiligen voor onnozele idioten, en hen in wie God woont als dezulken, die naar kraaienesten toe klimmen en niet weten wat zij zoeken. „Het is een braaf mens”, zeggen zij, „hij meent het goed, maar heeft geen verstand. Hij is niet recht snik.”

En in zoverre de mensen natuurlijk zijn, kunnen zij Christus oproepen, totdat er een zitting van de rechtbank is, en een gerechtszitting houden over de kracht der god-

zaligheid, en een oordeel uitspreken, dat heiligheid klare inbeelding is. Niettegenstaande de natuur nu Gods leerling moest zijn, zal zij toch noodzakelijk een boek aan God geven, en Zijn meester zijn, en Hem een les leren. Jehu en zijn metgezellen noemen een van Gods Profeten „een onzinnige” (2 Kon. IX: 11). En welke natuurlijke hoogachting had Jerobeam voor Gods wet, dat hij die zou gehoorzamen? (1 Kon. XII: 26, 27) „En Jerobeam zeide in zijn hart: Nu zal het koninkrijk weer tot het huis Davids keren. Zo dit volk opgaan zal om offeranden te doen in het huis des Heeren te Jeruzalem, zo zal het hart **dezes** volks tot hun heer, tot Rehabeam de koning van Juda weerkeren; ja, zij zullen mij doden.” Spreekt hier niet het natuurlijk verstand woorden eens dwazen? God had gezegd, dat Hij zijn troon zou bevestigen, als hij Hem zou gehoorzamen (1 Kon. XI:38); en hij zegt in duidelijke woorden: „Als ik heilig ben zal het mij nooit welgaan. Als het volk Gods aanbidt zoals Hij het in Zijn Woord heeft geboden, dan kan ik al mijn goede staatkunde wel vaarwel zeggen; ik en mijn nu verkregen hoge waardigheid zullen tekort schieten.”

Laat iemand, die niets dan natuur heeft, zijn kruis opnemen en Christus volgen; wanneer hem gevaar dreigt en hij dat ziet, zal zijn wijsheid zeggen: „pas op wat gij doet. Zie toe eer gij loopt. Uw besluit is goed, maar op deze weg liggen hete kolen onder de as, gij kunt het toch niet volhouden.” Zij, die Christus gehoorzamen omdat het natuurlijk verstand hen leidt, zullen de natuurlijke wijsheid gehoorzamen en niet Christus. In de dingen Gods hebben de mensen nodig nauw acht te geven op hun natuurlijke wijsheid, anders zal die hen in de doornen leiden. Wanneer God u tot doen of lijden roept, luistert dan naar geen stem dan één, namelijk het woord van Christus, want onze wijsheid heeft een bedorven reuk. Doet langzaam aan, hebt medelijden met uzelf, ziet waar gijzelf staat. Christus zegt: (Matth. XI: 19) „De wijsheid is gerechtvaardigd geworden van haar kinderen”; dan wordt de wijsheid Gods veroordeeld van Zijn bastaarden: die kunnen Gods wijsheid gauw

dwaasheid noemen. Het stiefkind zal bijna nooit goed van zijn stiefmoeder spreken. Wereldsgezinde mensen zijn niet de echte kinderen der wijsheid, en daarom spreken zij kwaad van hun moeder; maar de echte en wettige kinderen van de wijsheid Gods spreken goed van hun moeder en wandelen in haar voetstappen. Het is niet goed, dat **men** God voorwaardelijk gehoorzaamt, en dat men onder voorwaarde tot Hem komt. „Vleselijke wijsheid, zal ik het doen?” Deze wijsheid is het wijf van de duivel en wil over Christus heersen; maar zij danst altijd naar de pijpen van de boze wereld, en houdt het voor dwaasheid en ongemanierdheid niet met de grote hoop mee te zingen en mee te doen en tegen hen op te trekken, zoals Christus deed met de Schriftgeleerden en Farizeën, en de manieren, en de tijd, en de leer der ouderlingen. O! leert uzelf te verloochenen, en het met Christus Jezus eens te zijn. Een goede consciëntie is een goed,, zacht en goed opgemaakt bed. Hij is wijs genoeg, die wijs is tot zaligheid, en wiens ziel gered is, en die van God zal horen: „Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht”. Wat goed gedaan is moet wijs gedaan zijn. Goedheid kan geen dwaas zijn.

Mijn Liefste is blank en rood. De Kerk neemt het met scherpe woorden voor Christus op. „Mijn Liefste, mijn Liefste”, ik wilde wel, dat gij beter overdacht wat gij zegt, wanneer gij over mijn Liefste spreekt. Ik veracht, dat Hij met iemand, hetzij in de hemel of op aarde, gelijk gesteld wordt. Eén ding is hier in de Kerk edel.

Ten eerste. Dat zij, horende, dat Christus in een ongelijke weegschaal gelegd wordt, schielijk los raakt, en de verzoeking dadelijk bij de hoorns vat, en met een lange toespraak Christus terstond tot in de hemel toe verhoogt en haastig, met kracht van woorden, haar metgezellinnen die gedachte ontnemt, dat Christus met enige sterveling vergeleken kan worden. Dit is goed, dat men de verzoeking niet laat doorgaan. Wij moesten de mensen daarmee niet laten gaan, wanneer zij niet recht van Christus spreken. Neen, ware genade zal kracht uit een verzoeking trekken, evenals Paulus, die, de afgoderij te Athene ziende, en hoe God Zijn

plaats werd onthouden, vuriger werd dan hij te voren was, evenals een paard, dat de sporen met kan verdragen. Zo ook antwoordde Petrus, toen Christus bij gelegenheid, dat die van Capernaüm zich van Hem afwendden en Hem verlieten, tot Zijn discipelen zeide: (Joh. VI : 67) „Wilt gijlieden ook niet weggaan?” enigszins beledigd: „U verlaten, Heere! tot wie zullen wij heengaan?” U verlaten! waar dan heen? Naar de duivel? De discipelen werd aangezegd, dat zij niet meer in de naam van Jezus zouden spreken (Hand. IV : 18). Petrus en Johannes trekken daaruit een krachtige tegenrede. Zij willen dat zo niet laten liggen, maar vragen: „Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God?” Dit staat recht tegenover dezulken, die kunnen aanhoren, dat er kwaad van Christus wordt gesproken, en hun hoofd laten hangen en wanneer Christus gesmaad wordt, Die voor hen gestorven is, het over hun hoofd heen laten waaien, en niet laten bernerken, dat het een goede vriend is **over wie men zo** spreekt. Neen, gij kunt niet vurig genoeg zijn, wanneer Christus gesmaad wordt, wanneer de lasterende honden in de wereld tegen die weldadige vreemdeling Christus blaffen, behoort er een stok in uw mond te zijn. De vloek Gods zij op hen, die mijn Liefste niet liefhebben. Gij houdt het met de uwen; iedereen neemt het op voor zijn eigen volk. Een mens zal het voor zijn vader, broeder, kind, vrouw of vriend opnemen voor wie hij een goed woord wil doen; terwijl hij geen woord zal spreken ten gunste van zijn Christus. Hij zal zijn eigen boodschappen doen en zijn eigen zaken bij zijn vorst bepleiten, maar geen woord voor Christus spreken. Christus is welsprekend genoeg, laat Hem voor Zichzelf spreken. Wel, wel, edelen van Schotland! ik durf niet zeggen: moogt gij ook zo behandeld worden wanneer uw oogzenuwen breken, en uw leven tot aan uw lippen is gekomen; maar God vergeve het u. En zij zijn niet beter, die achter Christus zullen staan en toezien, dat Zijn hoofd gebroken wordt in Zijn zaak, in Zijn leden, in Zijn Kerk, en geen partij kiezen voor hun Liefste, en nooit zeggen, dat het slecht gehandeld is. Ware ijver twist over een ongelijk,

dat Christus wordt aangedaan, en Hij wordt nu maar al te veel verongelijkt, Hij is als de man, die vele bloedverwanten en weinig vrienden heeft. Er zijn nu velen met Christus, en weinigen voor Christus. Hij vindt geen vriendschap meer in de wereld.

Blank en rood is de beste temperatuur, en de krachtigste en levendigste gesteldheid van een mens en schijnt Zijn Godheid aan te wijzen — wit, zuiver, onnozel, heilig, — evenals in Daniël VII: 9. Hij verschijnt in een gezicht geheel wit als sneeuw en als zuivere wol; en in Zijn verheerlijking (Matth. XVII: 2) blonk Zijn aangezicht gelijk de zon, en waren Zijn klederen wit gelijk het licht; in Hem woont de volheid der Godheid lichamenlijk (Col. II: 9). „De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel: de laatste Aadam tot een levendmakende geest (1 Cor. XV vers 45). „Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks dezelve deelachtig geworden” (Hebr. II: 14). Dit toont aan, dat Christus de schoonste en blankste onder de mensenkinderen is (Ps. XLV: 3). Wij scheppen veel behagen in schone dingen, en volmaakt wit of blank en zuiver rood maken een schone mens. Schoonheid is een grote veroveraar van liefde en zal een kasteel in het hart innemen. Wij houden van schone dingen, zoals de schone zon, de schone maan, schone rozen, leliën, mannen, vrouwen, enz. Doch breng al de schoonheid van alle schepselen in één, dan zijn die alle slechts kaf en zand vergeleken bij Jezus met Zijn schone aangezicht. Ik zou liever één blik hebben van de schone Jezus als de ganze wereld, ja tien werelden van zevenmaal meer schoonheid dan deze wereld. Ziet Jesaja LXIII:1: „Wie is deze, die van Edom komt met besprenkelende klederen, van Bozra? deze, die versierd is in Zijn gewaad? die voorttrekt in Zijn grote kracht?”

De Kerk, de schoonheid van Christus bewonderende als zij Hem zo mannelijk ziet gaan, zegt: „O, wie is Hij, Die daar zo mannelijk en fier heengaat? Hij schijnt een zeer gelukkig persoon te zijn.” Het verheugt het hart wanneer men Hem zo in Zijn grote kracht ziet voorttrekken. Is

niet gindse Schone, de heerlijke Jezus, in rood scharlaken, Die al Zijn klederen in bloed heeft geveerd? En het antwoord wordt gegeven: „Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen.” (Joh. I : 14) „Hij heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als de Eniggeborene des Vaders”, als de erfgenaam van een grote Koning. Zijn schoonheid beantwoordt aan alles wat hier gezegd wordt (Col. 1 : 15-19; Openb. 1 : 13-16 en X : 1-3, en XIX: 11-13). Indien iets schoons uw hart bekoort, en de schone beminnelijke Jezus het niet doet, dan moet gij heerszuchtig zijn en slecht te behagen.

Gij maakt een goed gebruik van deze leer, als gij Hem met al Zijn vormen en Schoonheid aanneemt als uw Man, Die gij liefhebt, als uw Meester, Die gij vreest en dient, als uw Koning en Heere, Die gij gehoorzaamt, als uw Herder en Leidsman, Die gij volgt. En niettegenstaande al Zijn schoonheid is Hij niet trots noch heerszuchtig; Hij wil Zich met zwarten ondertrouwen. Zekerlijk, de schoonheid van Christus werkt mede om Hem te trouwen. Hij is altijd blank en rood, en het meest wanneer Hij vrijt. Het verwondert mij niets, dat Hij sommige mensen zwart en bruin toeschijnt, die een gezicht van Christus krijgen, doch in het donkere glas van de satan (want er zijn twee gezichten en voorstellingen van Christus); en daarin gezien is Hij geheel zwart, want Hij staat dan met Zijn schoonheid aan de verkeerde zijde der mensen.

Ten eerste. Natuurlijke mensen, zonder geloof, die alleen natuurlijke ogen hebben en Hem zien, zien slechts de zoon van Maria, niet Christus, die blank en rood is; zij zien de Koning niet in Zijn schoonheid, noch in Zijn feestgewaad.

Ten tweede. Sommigen zien Hem in de wet Zijner geboden, zware dingen voor vlees en bloed gebiedende; zichzelf te verloochen; in te gaan door de enge poort, die ten leven leidt. De mensen zouden Christus schoonheid liefhebben, als Hij alleen van liefde en licht blank, maar Zijn licht gebiedt, beschuldigt, dagvaardt, eist, veroordeelt,

en dit maakt Christus in hun ogen grauw en zwart van vel. De mensen moesten het licht evenzeer liefhebben omdat het gebiedt en overtuigt, als omdat het als licht schijnt; zij moesten het glas van de duivel breken en leren uit liefde te gehoorzamen, dan zou het juk van Christus licht zijn, en gij zoudt zeggen: „O schone Jezus! O beminnelijke, blanke en rode Jezus!”

Ten derde. De mens ziet naar Zijn kruis; dit is het zwarte vel van Christus en Zijn zwarte rouwgewaad: (Jes. LII: 14) „Gelijk als velen zich over U ontzet hebben, also verdorven was Zijn gelaat meer dan van iemand, en Zijn gedaante meer dan van andere mensenkinderen.” Hij kan dan ook voor velen niet blank en rood zijn, als Hij onder Zijn lijden een verdorven en gestriemd gelaat heeft, blauw en zwart, en geheel geschonden door slagen. Zij, die zich in Christus' kruis niet kunnen verheugen, en het geen grote vreugde kunnen achten wanneer zij in velerlei verzoeking vallen, gelijk zij in hun kruisen gemeenschap met Christus hebben, zien alleen maar de buitenste helft van Christus en schrikken terug van Zijn verdorven gelaat, maar het geloof zal hier Christus van binnen zien; Hij ziet er goed uit van binnen, zelfs onder het lijden.

Hij draagt de banier boven tien duizend. De banier of standaard wordt in de oorlog gebruikt. Hij, die ze draagt, is de voornaamste van de duizenden, die hem volgen. Zo was Juda de stam, die de hoofdbanierdrager was (Num. II: 2, 3) en uit deze boom is onze Heere gesproten (Hebr. VII: 14), die de Leeuw uit de stam van Juda is (Openb. V: 5). Hij staat tot een banier der volkeren (Jes. XI: 10); de heirlegers en de duizenden in de hemel volgen Hem (Openb. XIX: 14); Hij gebiedt over de heidenen (Rom. XV: 12). Voegt nu dit tezamen, dat Hij blank en rood is, hetwelk gezondheid en kracht betekent, en dat Hij de Banierdrager is; dan zien wij, dat Christus een sterke en bedrijvige Krijgsman is, en de schoonste van de ganse legermacht. Brengt tien duizend, dat is, velen, ja al de heirlegers in de hemel en op aarde tezamen, en Christus is de schoonste, liefste, dapperste en kundigste Man onder

die allen. Eén blik van Jezus overtreft hen allen in waarde. Spreekt over al de deugden van Christus: dit is een van de voornaamste, dat Hij een beproefd Krijgsman is; want wie anders dan Hij streed de oorlogen des Heeren, en vocht die uit met de vloek der wet, de zonde, de duivel, de dood en de hel, en draagt vele kronen op Zijn hoofd als Hij uitgaat ter overwinning. Hij alleen heeft veel flinke krijgers plat uit op hun rug geworpen. Deze beschrijving geeft dan ook te kennen, dat Christus Zijn sterkte zal gebruiken; ja, altijd, zolang er een duivel is, altijd, totdat hij gebonden en in de poel van sulfer geworpen en opgesloten wordt, zal Christus krijg moeten voeren. Christus en de tienduizend, Zijn kroost, Zijn kinderen achter Hem — God zegene hen allen — moeten strijden. Het zou een mens goed doen en hem van harte verheugen, Jezus te zien strijden. Het doet Hem met Zijn zwaard schermen en slagen uitdelen. Doch neemt Christus op zijn best, Zijn leven is dat van een krijgsman; daarom gij allen, die komt om Hem aan te nemen of te verlaten, gij moet op deze voorwaarden komen, òf met uw Banierdrager strijden, òf nederliggen en doodgeslagen worden. „O”, zegt gij, „lijden is een zwaar leven. Zullen Christus en Zijn Kerk nooit rust krijgen?” Zeker weinig, zolang zij niet tezamen thuis zijn. Het is nooit anders met Christus geweest. Hij heeft altijd meer in de legerplaats geweest en de wacht gehouden, dan in een zacht bed geslapen; en daarom gij, die Hem wilt volgen, blijft niet in het hoekje van de haard zitten, en gaat naar de legerplaats! Doet uw schoenen en uw ganse wapenrusting aan — bloed — het bloed, het kruis van Christus, zal tot uw sterfdag toe uw deel zijn, totdat gij’ te huis zijt! Het is op het marktplein van onze Koning afgekondigd, in de naam van Jezus, dat er een bloedige oorlog zal zijn tussen u en deze drie: de duivel, de wereld en de zonde. Doch Christus draagt de banier, Hij is die plaats wel waardig, gaat voorop met het wit en rood, het standaardvaandel van God en de Kerk, en hun wapen. Zwakke, verzochte, gewonde, met tegenstand worstelende strijder, ziet **op** tot **Hem**, Die de banier draagt, de Banierdrager Jezus, blank

en rood! Houd moed en haal een hart en moed bij Christus. „O”, zult gij zeggen, „maar Jezus en Zijn zaak komen er dikwijls het slechtst af, en Zijn vaandel wordt door kanonskogels vol gaten geschoten.” *Antwoord.* Ja, maar God naait de gaten in de banier van Christus weer dicht, en wij kunnen zeker twee dingen van Christus zeggen:

Ten eerste. Deze tekst getuigt, dat Hij blank en rood, en dus sterk, levendig en machtig is. Onze Veldoverste is niet ziekelijk. Hij is krachtig van persoon, in staat om te strijden, te waken en wacht te houden zonder ziek te worden. Geen kanonskogel, pijl, noch speer zal door Zijn ondoordringbaar borstharnas gaan. Hij is God, en niet alleen mens; de sterkte Israëls, die niet moe noch mat wordt.

Ten tweede. Ik durf wedden, dat Hij het nog zal winnen, en wanneer de laatste bestorming komt, zal Hij stromen van bloed doen vloeien; de ark zal weer worden teruggezonden, en in ons land zal eer wonen. Christus zal Zijn vijanden neermaaien, en de gordel van de heersers der aarde, die tegen Hem zijn, losmaken. Wanneer Christus de lus aanhaalt zullen beide, gordel en zwaard, hun ontvallen, en hoe zullen zij dan strijden? (Openb. XVII : 14) „Deze zullen tegen het Lam krijgen, en het Lam zal hen overwinnen; want Hij is een Heere der heren, en een Koning der koningen, en die met Hem zijn, de geroepenen, en uitverkorenen, en gelovigen.” En eindelijk, wanneer Christus en wij onze zwaarden bij de ingang des hemels zuller neerleggen, en onze kronen der heerlijkheid zullen opzetten, en onze koninklijke klederen aandoen, zal Christus alles in allen zijn; Wie met de Vader en de Heilige Geest toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

DE KEUZE VAN DE APOSTEL

Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wille schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere,
Filippenzen 3 : 7, 8a.

Geliefden in de Heere !

Er is niemand, die een redelijke ziel heeft, wiens ziel niet een keuze heeft, en iets, dat hij zijn goed en gelukzaligheid acht, dat hij gaarne zou hebben. Er is altijd iets, dat zij, die een redelijk verstand hebben, gaarne zouden willen hebben. De apostel, die de woorden spreekt, die wij nu hebben voorgelezen, maakt ons daarin bekend wat zijn keuze was.

De tekst bevat de keuze van de apostel uit alles wat de hemel de schoot der geschapen wereld was, uit alles wat de hemel bevat en uit alles wat de aarde kan opleveren. Hij zegt wat het is, dat hij van al die dingen het liefst zou hebben. Hij vergelijkt zich met de valse apostelen, die toen leefden, en betwist hen hun ceremoniën en kerkelijk dienstboek, en alle dergelijke ijdele dingen, en keert hun de rug toe. Nadat hij de Philippensen had vermaand zich voor die strikken te wachten, omdat zij geen apostelen waren, die Christus had gezonden, zegt hij hun in de volgende plaats wat hem van alle andere dingen het liefste was, wanneer hij zijn keuze en de hunne met elkander had vergeleken. Waar de valse apostelen het meest mee op hadden was de besnijdenis, zoals die onder de wet was, hoewel zij, blind als zij waren, dit niet zagen — hetwelk iets op Christus geleeke, en een oude ordonnantie der wet was — dat Christus vóór deze tijd Zichzelf door die schaduwen had afgeschaduwde. Wanneer de Apostel beide wegen met: elkander vergelijkt, en overweegt, dat hijzelf eens die koers volgde, beschouwt hij zich als iemand, die gisteren een koning was, maar he-

den niettegenstaande dat alles een bedelaar is geworden; hij acht zich als een dronkaard, die terwijl hij dronken is, meent, dat hij zeer rijk is, doch wanneer hij weer bijkomt en nuchter is, acht hij, dat alles wat hij zich toen voorstelde, geen dronk koud water waard is. Wanneer hij op Jezus ziet en Zijn beminnelijkheid aanschouwt, kan de apostel hun niets anders zeggen, als hij zichzelf bij hen, en zijn keuze bij de valse apostelen: vergelijkt, die hij hun verbiedt te volgen, dat zij niet naar hen zouden luisteren, om in het minste de wet van Mozes en de ordinantiën van Christus met elkander te vermengen. En om hen hiertoe te bewegen, spreekt hij over zijn eigen bevinding, hoe hij Hem boven alle andere dingen acht. De valse apostelen, zegt hij, spreken u over ceremoniën en over rechtvaardigheid door de wet van Mozes, en als ik mij op die dingen wilde beroemen, dan kon ik met de besten onder hen op even grote voorrechten roemen als zij hebben, hetzij die godsdienstig, of natuurlijk, of burgerlijk zijn. „Maar”, zegt hij, „toen ik een gezicht kreeg van de beminnelijke Jezus, walgde ik van al die dingen, en ik kon niet verdragen, dat zij in vergelijking zouden komen met de uitnemendheid van Christus Jezus mijn Heere.” Hij zegt: Als ik wil roemen, behoef ik voor hen niet onder te doen. Ik ben, zowel als zij, besneden ten achtste dagen, en zo heb ik het uitwendig zegel des verbonds ontvangen. Ik ben, zowel als zij, een Jood, en bovendien ben ik van de koninklijke stam van Benjamin, uit welke stam de eerste koning van Israël afstamde. Wat de uitwendige waarneming van de wet betreft, was ik een Farizeër, en wat mijn ijver aangaat was ik een vervolger van het Evangelie en van Christus, even hevig als zij; en wat betreft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, ik was een onberispelijk, een fatsoenlijk, achtenswaardig mens. Ik heb mij zo gedragen, dat niemand met verachting op mij kon spuwen.” Doch nu komt er na de optelling van die dingen een lieflijke omkeer. Hij zegt: „Toen ik Christus maar eerst begon te kennen, sedert ik een gezicht kreeg van die beminnelijke Zaligmaker Christus, toen kreeg ik te zien, dat al die dingen, die ik

Inhoud

De slaperige bruid	5
Het verlangen der bruid naar Christus	28
De Kerk haar Heere zoekende ...	56
De keuze van de Apostel (I) ...	88
De keuze van de Apostel (II) ...	104